



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4510/2018
18.09.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступају пуномоћници Јасмина Којић Павловић и Никола Петровић, адвокати из ..., против тужених "ББ" ДОО из ..., ВВ одговорног уредника дневних новина "ГГ" и ДД новинара дневних новина "ГГ", чији су заједнички пуномоћници Александар Петровић и Бранислав Глогоњац, адвокати из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 42/17 од 12.01.2018. године, у седници већа одржаној 18.09.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду ГжЗ 42/17 од 12.01.2018. године у преиначујућем делу и пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 395/15 од 27.12.2016. године у усвајајућем делу (став први изреке) и пресуђује:

-Делимично **СЕ УСВАЈА** тужбени захтев тужиље, па **СЕ ОБАВЕЗУЈУ** тужени да тужиљи на име претрпљене нематеријалне штете због повреде угледа и части солидарно исплате износ од 50.000,00 динара, са законском затезном каматом, почев од 27.12.2016. године па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

У преосталом делу ревизија тужиље **ОДБИЈА СЕ** као неоснована.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да солидарно тужиљи на име трошкова целокупног поступка исплате износ од 70.200,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 395/15 од 27.12.2016. године, у ставу првом изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезани су тужени да тужиљи на име претрпљене нематеријалне штете, повреде угледа и части, солидарно исплате износ од 180.000,00 динара са законском затезном каматом од 27.12.2016. године па до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је део тужбеног захтева преко досуђеног а до траженог износа од 3.000.000,00 динара, односно за износ од 2.820.000,00 динара и део тужбеног захтева који се односи на исплату

законске затезне камате на износ из става првог изреке за период од 01.12.2015. године до 26.12.2016. године. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да солидарно тужиљи на име трошкова парничног поступка исплате износ од 120.700,00 динара.

Апелациони суд у Београду је пресудом ГжЗ 42/17 од 12.01.2018. године преиначио пресуду Вишег суда у Београду ПЗ 395/15 од 27.12.2016. године, у ставу првом и трећем изреке, тако што је одбио тужбени захтев којим је тужиља тражила да се тужени обавежу да јој на име претрпљене нематеријалне штете у виду повреде угледа и части солидарно исплате износ од 180.000,00 динара са законском затезном каматом од 27.12.2016. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженима на име трошкова парничног поступка исплати износ од 180.200,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је изјавила благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 1. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/2014) и члана 126. Закона о јавном информисању и медијима, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена и делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у дневним новинама "ГГ" је ... године објављен текст са насловом "... " и поднасловом "... " Наведено је изјавила ЂЂ као учесник риалитија "... " и таква њена изјава верно је пренета у спорном тексту. Тужени ДД је као аутор текста контактирао тужиљу која је навела да не жели да коментарише изјаву ЂЂ "коју чека лепа игранка на суду". Тужени ББ" ДОО је издавач дневних новина "ГГ", а тужена ВВ је у време објављивања спорног текста била одговорни уредник ових новина.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је објављени текст са насловом наведене садржине увредљив и омаловажавајући, да приказује тужиљу у негативном светлу као особу која се бави пословном пратњом, те да спорни текст садржи информације подобне да тужиљи нанесу душевни бол због повреде части и угледа и да не постоји ни једна од околности која би у смислу члана 116. Закона о јавном информисању и медијима искључила одговорност тужених, из којих разлога је делимично усвојио захтев тужиље за накнаду нематеријалне штете.

Другостепени суд је захтев тужиље одбио као неоснован, нашавши да су тужени верно пренели мишљење ЂЂ, да тема текста није тужиља већ њен однос са ЂЂ, да информација представља обавештење о дешавањима између две певачице, а не свака од појединачно изречених тврдњи у изјави ЂЂ, које имају увредљив карактер и могу представљати основ утужења према њој као лицу која је такве тврдње изнела. Ценио је да се пре објављивања спорног текста аутор

обратио тужиљи, чиме је поступио у складу са чланом 9. Закона о јавном информисању и медијима, са једне стране, показао одговарајући степен новинарске пажње, а са друге омогућио тужиљи да се дајући своје мишљење о изјави БЂ заштити као лице на коју се информација односи.

Врховни касациони суд налази да је у побијаној пресуди погрешно примењено материјално право, на шта се основано ревизијом указује.

Чланом 112. Закона о јавном информисању и медијима, прописано је да лице на које се односи информација, чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, а које због њеног објављивања трпи штету, има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог закона.

Чланом 10. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода прописано је, у ставу 1., да свако има право на слободу изражавања. Ово право не искључује слободу поседовања сопственог мишљења, примања и саопштавања информација, идеја, без мешања јавне власти без обзира на границе. Овај члан не спречава државе да захтевају дозволе за рад телевизијских, радио и биоскопских предузећа. Ставом 2., прописано је да пошто коришћење ових слобода повлачи за собом дужности и одговорности, оно се може подвргнути формалностима, условима ограничења или казнама прописаним законом неопходним у демократском друштву и интересу националне безбедности, територијалног интегритета или јавних безбедности ради спречавања криминала, заштите здравља или морала, заштите угледа и права других, спречавања у откривању обавештења добијених у поверењу или ради очувања ауторитета и непристрасности судства.

Из цитиране одредбе Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, произлази да се заштита права на слободу изражавања налази у основи демократије. Слобода изражавања доприноси расправама о питању од јавног значаја и подстиче свеукупни развој сваког појединца. Иако се слобода штампе у члану 10. изричито не помиње Европски суд за људска права развио је богату праксу која садржи низ принципа и правила којима се штампи додељује повлашћени статус у уживању слобода садржаних у овом члану. Европски суд даје слободи штампе већу заштиту када се ради о стварима од јавног интереса осим политичких када се води јавна расправа. Европски суд за људска права у бројним одлукама које се односе на примену члана 10. Европске конвенције, изнео је став да се новинари морају систематски формално дистанцирати од туђих навода који би могли да увреде или провоцирају друге или оштете њихов углед, јер је улога штампе да пружи потпуно истините информације о актуелним дешавањима, мишљењима и идејама. Ако се медији на било који начин придруже туђој тврдњи прихватајући је као своју (редакцијском опремом, насловом, поднасловом и наднасловом и сл.) сматраће се да је објављена тврдња као његова сопствена.

Сличне одредбе садржи и Закон о јавном информисању и медијима, у члану 9. став 2. закона који каже да су уредник и новинар дужни да преузете информације, идеје и мишљења пренесу веродостојно и потпуно, а ако се

информација преузима из другог медија да наведу и назив тог медија. Према члану 79. став 2. истог закона, објављивање информација којом се врши повреда части и угледа или пијетета, односно лице приказује у лажном светлу, приписивањем особина или својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, није допуштено ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи и појави, догађају или личности на коју се информација односи.

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног касационог суда, објављивање текста са насловом поменуте садржине је увредљиво и омаловажавајуће, јер приказује тужиљу у негативном светлу, и садржи спорне информације подобне да тужиљи нанесу душевни бол због повреде части и угледа. Аутентично преношење недопуштене информације само по себи не оправдава њено објављивање. Ово из разлога јер је у конкретном случају изостала дужна новинарска пажња у складу са етичким кодексима новинарске професије. Новинарска пажња, у конкретном случају, није била адекватна, а провера са дужном пажњом представља претходни услов за објављивање информације. Новинар и одговорни уредник нису са дужном пажњом проверили истинитост и потпуност информација, које су добијене од ЋЋ, односно нису са дужном пажњом проверили допуштеност информације, услед чега су за тужиљу објављене нетачне, непотпуне, увредљиве информације, због чега постоји право тужиље на накнаду нематеријалне штете јер је у конкретном случају прекорачена слобода медија и омогућено да се у јавности износе информације са увредљивом садржином. Чињеница што су информације верно пренете са другог медија, тужене не може ослободити одговорности будући да тужиља није дала повод за објављивање оваквог наслова, поднаслова и текста, а да је објављивањем оваквог текста усмереног на вест, пренета информација увредљивог садржаја, чији интерес за објављивањем не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност. Самим тим, стекли су се услови да тужени солидарно надокнаде тужиљи нематеријалну штету. Првотужени одговара као оснивач и издавач дневног листа "ГГ", друготужена као одговорни уредник, а трећетужени одговара као аутор и новинар спорног текста.

Приликом одмеравања правичне новчане накнаде суд је имао у виду да је тужиља позната естрадна личност за којом постоји интерес јавности, али са друге стране да је означена као личност сумњивих моралних вредности, да су објављене информације увредљивог карактера и садржине подобне да компромитују тужиљу, да је тираж цитираног часописа висок, на који начин је повређен углед и част тужиље, јер је о њој створена погрешна представа, па је тужиљи на основу члана 200. Закона о облигационим односима у вези чл. 112. Закона о јавном информисању и медијима, досудио износ од 50.000,00 динара, због претрпљених душевних болова услед повреде угледа и части. Суд је приликом доношења одлуке о висини нематеријалне штете имао у виду и циљ коме служи накнада, те да је досуђени новчани износ правична сатисфакција за претрпљену нематеријалну штету. Такође, приликом одређивања накнаде суд је пошао од циља коме служи накнада, односно да представља средство којим ће се оштећеној омогућити задовољење које ће бити у стању да јој донекле компензира

нематеријалну штету коју је претрпела, због чега је ревизија тужиље делимично усвојена, преиначене нижестепене пресуде и делимично усвојен захтев тужиље.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Како је у преосталом делу захтев тужиље за накнаду нематеријалне штете неоснован, одбијена је ревизија тужиље и одлучено као у другом ставу изреке, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Обзиром да је Врховни касациони суд преиначио нижестепене пресуде, то је на основу члана 165. став 2. ЗПП, у вези чланова 153. став 1. и 154. став 2. одлучио о свим трошковима поступка, па је обавезао тужене да тужиљи солидарно накнаде трошкове у укупном износу од 70.200,00 динара, (у складу са успехом у спору од 50.000,00 динара). Трошкови поступка односе се на састав тужбе и једног образложеног поднеска по 6.000,00 динара за приступ на три одржана рочишта по 7.500,00 динара, за приступ на два неодржана рочишта по 4.500,00 динара и за састав ревизије износ од 12.000,00 динара, на основу тарифног броја 13, 15, и 16 Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12), као и трошкови судских такси на тужбу у износу од 2.100,00 динара и на пресуду у износу од 2.100,00 динара, на ревизију у износу од 4.200,00 динара и на ревизијску одлуку у износу од 6.300,00 динара према тарифном броју 1, тачке 1 и 5, тарифном броју 2 тачка 1 и 11 Таксене тарифе из Закона о судским таксама ("Службени гласник РС" бр. 28/94...106/15).

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић